

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

De B. Goswino Abbate In Monasterio Aquicinctino In Diœcesi Atrebatensi
Commentarius Historicus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

EX. MS.

nach (vide ea de re dicta num. 22 Comm. Præv.) cum cæteris terminis et districtis. Item anno **MXIX** procuravit ecclesiam in Rmichnach dedicari a Gregorio (imo Berngero, ex num. mox laudato. *Commentarii præviti*) episcopo Pataw. infra Kal. Septembris. Item notandum, quod ad petitionem ipsius Guntheri tradidit Henricus sanctus rex (imo Henricus, *Conradi Salici filius*.) ad titulum sancti Mauriti in Altach anno Domini **MXL**. Et quia hæc omnia scripta inveniuntur, conjectura est, quod idem Guntherus post hæc in ulteriorem heremum versus Bohemiam intravit, et ibidem reliquos quinque annos, quibus postea supervixit, Domino usque in finem strenuum et devotum exhibuit famulatum. Tum ea *Gestis Henrici III recitat sequentia* : Pater quidam in illis partibus venerabilis heremita, Guntherus nomine, Turingus nativitate, qui quondam ex sat divite seculari milite ad spirituales militiam monachicamque vitam conversus, aliquanto prius in Altahensi cœnobia, sed postea in Bohemensis sylvæ solitudine jejuniis et orationibus vacando, labore manuum extirpatis arbutibus, victum quæritando, cellas et oratoria construendo, et quoscunque poterat exemplo vel exhortatione sua ad seculi contemptum et divinum servitium aggregando, multisque sanctis actibus insudando, plurimos solitarii annos vixerat, qui in convertendis errantibus et pacificandis discordantibus multum sæpe studebat. Hic vero. . . . militumque tribulationem compassus se mediatorem inter exercitum nostrum

ducemque fecit, et ut incolumes omnes cum pace ex provinciis educere faceret, volentibus eos utpote hostes infestissimos occidere pia allocutione, petitione, consilioque persuasit. *Quæ autem sequuntur, tertia recentiori manu ecarata pariter notantur in apographo nostro.*

gg *Przymislaus, hujus nominis II, sed quintus Bohemie rex, Joannes III, episcopus Pragensis, et Martinus abbas Breunoviensis, quorum tempore, quod hic narratur prodigium, contigit, simul vivere seculo 13; anno igitur 1361 substituendus est 1261, vel forte 1263.*

hh *Geminum oppidum in Bohemia est, quorum unum, in districtu Caursimensi situm, Broda Bohemica; alterum in Czaaslaviensi Broda Teutonica nuncupatur.*

ii *Vide proxime dicta ad litt. hh.*

kk *An significantur hic cives Brodæ Teutonice, qui una cum Arnolde Breunoviam B. Guntherum veneraturi venerint?*

ll *Supple ducentesimo ea dictis hic ad litt. gg. mm Urbes civitatesque regias regni Bohemie recenset Balbinus Miscellaneorum Decade 1, lib. 3, § 3; sed nulla illic memoratur Udivora.*

nn *Wenceslaus martyr et Bohemie dux notatur in Officiis propriis ecclesie Pragensis anni 1679 ad diem 25 Septembris, pridie Dedicationis ecclesie S. Michaelis in monte Gargano. Actum de S. Wenceslao fuse est in Opere nostro tom. 8 Septembris a pag. 770.*

oo *Oken notatur in decanatu Kamenicensi. Idemne, an alius locus?*

DE B. GOSWINO ABBATE

IN MONASTERIO AQUICINCTINO

IN DIŒCESI ATREBATENSI

COMMENTARIUS HISTORICUS

I. H.

§ I. Beati Abbatis Vita duplex : quis utriusque futurus usus ; illius annus locusque natalis, doctrina, profectio Parisina, cum Petro Abaelardo de-certatio, canonicatus.

ANNO MCLXVI.
Nostrum de
duabus

Septimus hic monasterii Aquicinctini, Ordinis S. Benedicti, Abbas binos habuit Vite scriptores, cœnobia ejusdem monachos. Utriusque lucubrationem e veteribus Mss. anno pæteriti seculi vigesimo Duaci excudendam curavit Richardus Gibbonus sacerdos, paucasque ad Operis calcem animadversiones adjecit. In his cum Joanne Molano, in Annotationibus ad Usuardi Martyrologium die 9 Octobris, aliisque existimat, prioris Vite auctorem fuisse Alexandrum, proximum Beati nostri in abbatiâ dignitate successorem; posterioris vero quemdam ejusdem loci monachum, qui sub Simone, IX Aquicinctensi præsule, vixerit, scriptorem facit. At Molanus et Gibbonus laudati genuinum in Alexandro Vite primæ scriptorem designasse haud videntur: neque ullam pariter conjecturæ suæ in medium proferunt rationem. Ille in

omnibus, quas vidi, Usuardini Martyrologii editionibus suis hunc fere loquitur in modum: Gosvini abbatis historiam habet Aquicinctum per Alexandrum successorem: hic, cur ita senserit, nullibi prodit, nisi id conjectasse dicatur ex eo, quod Vita prior septennio post Beati obitum ecarata legatur in ejusdem Vitæ Præfatiumcula epistolari.

2 Mihi vero, non ab Alexandro, proximo Gosvini successore, sed ab inferiori Aquicinctino monacho hanc Vitam ecaratam, verisimilius appareat. Enimvero Vitæ istius auctor non se tantum, suamque lucubrationem alicui superiori, haud dubie Aquicinctini monasterii tum temporis abbati, offert dedicatque, sed et eam corrigendi ac penitus rejiciendi facultatem concedit, ut ex ipso Præfationis exordio ac fine manifestum est. Hujusmodi autem est Præfationis initium:

Beati Vitæ,
in quarum

A *tium* : Suo, Suus, Seipsum : *finis vero* : Ceterum tu, cui munus hoc obtulit mea devotio, quicquid in eo vides corrigendum, corrige; rade, quod iudicas eradendum : vel si displicent omnia, bonum tantæ rei provide narratorem. Quæ ut magis stabilietur opinio, advertendum est, Alexandrum eodem mox die, quo B. Goswinus terræ mandatus est, abbatem Aquicinctinum fuisse creatum, ut notatur in Ms. ejusdem abbatiæ Chronico, cujus apographum, ex Rubæ-Vallis cœnobio desumptum, apud nos exstat in codice notato N. ms. 6; ut adeo Alexander, qui ex laudato Chronico octo annis isti monasterio post Goswinum præfuit, is verisimilius fuerit, cui id operis sit dedicatum. In assignando posterioris Vitæ scriptore veritatem attingisse Gibbonum, patet ex istius Vitæ fine num. 43, ubi auctor hæc habet : Usque ad præsens cum abbas in ecclesia Aquicinctensi eligitur, baculus ejus (Goswini) in manu electi ponitur, eique dicitur : ACCIPE BACULUM ABBATIS GOSWINI; ut videlicet, cujus suscipit officium, imitetur exemplum. Quod factum in electione domini Alexandri, qui ejus extitit successor, ab his, qui presentes adfuerunt, audivimus, et in promotione domini Simonis oculis nostris perspeximus.

B Porro, ut hic suam prodit ætatem posterior biographus, ita et prior id facit his verbis : De rerum veritate dicendarum nulli fidelium penitus est ambigendum. Nam aut nulla, aut prope nulla sum dicturus, quæ non mihi dixerit ipse... Vidi multotiens, cum aliquid laudabile de suis actibus innotescere cogeret series recitandi, in seipso spiritum ejus anxiani, narrationem velle relinquere, se stulte agere protestari; sed extorquebat ab eo, quod volebat occultare, charitas ipsius in subditos, et subditorum in ipsum evidentia charitatis. Hæc idecirco dixerim, ut lector dictis fidem adhibeat, sciens, me judicare villissimum in scribendis fabulis occupari. Ex dictis facile Lector colliget, quid de tempore utriusque auctoris sit censendum; alterum nempe non tantum Beato nostro cœvum, sed et familiarem fuisse; alterum non diu post Goswini obitum lucubrationem suam in litteras misisse, atque adeo utramque scriptionem ad finem seculi XII spectare, quod et ex infra dicendis amplius elucescet. Modo, quid de utraque Vita sentiamus, et quis nobis utriusque sit futurus usus, aperiamus.

C Ac primo quod stylum spectat, floridus is est plus, quam simplex alicujus vite narratio videatur exigere, multumque ab antiquiorum Actorum conscriptione abhorret. Metaphoræ præterea, allegoriæ, aliæque, ut vocant, verborum figuræ in utraque Vita ad nauseam occurrunt : hemistichia versusque integri sæpius intermiscuntur : nec deest multitudo tectuum ex auctoribus tum sacris, tum profanis desumptorum; ut adeo pro accurata potius beati abbatis panegyri, quam pro accurata gestorum ejus enarratione sit habenda. Chronotaxis denique ita fere negligitur, ut hæc aliunde non sine ingenti labore eruenda nobis fuerit, et, quantum quidem licuit, stabilienda. Neutram igitur, ut eam laudatus supra Gibbonus edidit, hic recudemus, mutuaturi tamen inde fragmenta, quæ elucidandis Beati nostri Gestis, aliisque eo pertinentibus necessaria utilitæ videbuntur. His prænotatis, ad Beati natales ac gesta quædam in seculo, priusquam aquicinctinum cœnobium est ingressus, accedamus.

5 In castro, inquit lib. 1 cap. 1 prior biographus, quod Duacus nominatur, ortus est Goswinus. Est autem, quod olim castrum tantum, Duacus dictum, ampla modo sub eodem Duaci nomine urbs Galliarum, in Comitatu Flandriæ et Artesiæ limite ad Scarpam fluvium sita; de qua plura, qui volet, apud Baudrandum in Geographia tom. 1 reperiet. Hæc de natali Beati nostri loco biographus, nihil addens de tempore, quo is in lucem fuerit editus, quod modo investigandum. Pagius in Criticis ad annum Christi MCLXVI num. 24 citat scriptorem Auclarii Aquicinctini, ad eundem Christi annum ita loquentem : Pie memorie domnus Goswinus, abbas Aquicinctensis septimus, charitate illustris, amator pacis et religionis, VII Idus Octobris circa mediam noctem, die Dominica, Luna XI, Indict. XIV de hoc seculo transit. Huic Auclario Aquicinctino uterque anonymus Vitæ scriptor consonat. En de emortuali Goswini tempore prioris verba lib. 2 cap. 27 : Vespere autem Sabbathi, quæ lucebat in Dominicam, et erat septimo Idus Octobris... senex et plenus dierum et virtutum (B. Goswinus) migravit ad Dominum. Tum, quibusdam interjectis, prosequitur, erat autem annos habens circiter octoginta. Posterior vero ita scribit lib. 3 num. 42 : Nocte Dominica, in festo S. Dionysii, quo videlicet die anniversaria dedicationis ecclesiæ nostræ (Aquicinctensis) festivitas celebratur,.... sancta illa (Goswini) anima carne soluta est, anno scilicet, ut ibidem præmiserat, quinquagesimo secundo, ex quo seculo renuntiaverat, tricesimo vero quinto, (alibi sexto legitur) ex quo in Abbatem promotus fuerat. Huic epochæ posterioris ævi scriptores adstipulantur; Molanus in Natal. SS. Belgii ad diem 9 Octobris; Rayssius in Hierogazophylacio Belgico pag. 56, aliique : recedit ab ea Miræus in Fastis Belgicis pag. 585 scribens, Goswinum decessisse anno 1196; nisi mendum illud typographo potius, quam illustri huic auctori adscribendum putemus. Ex quibus jam facile conficitur, annum Beato nostro natalem fuisse sextum aut septimum supra millesimum octogesimum.

D Modo cum biographo progredimur ad puerilem Beati ætatem, in qua unum illud notatu dignum occurrit, apparitio nempe ignotæ mulieris, præpositi vel abbatis dignitatem beato puero divinitus, ut capitis titulus habet, prædicentis. Rem ipsam ex primæ Vitæ scriptore lib. 1 cap. 2 latius diductam accipe. Dum quodam die... paribus colluderet... mulierem quandam sibi prorsus incognitam, ex insperato sibi cernit assistentem; quæ nullum de cœvis ejus allocuta, ipsum solum, ad quem, ut creditur, missa fuerat, a cæteris modice sequestratum contemplata, vidensque quod in dextera parte menti signum gestaret instar albæ et rotundæ cicatricis, in hanc prorupit prophetiam : scito, inquit, certissime, quia vel Præpositus, vel Abbas es futurus. Quo dicto, sicut puer ignoravit, quæ fuerat, unde venerat, sic quo recessit, non attendit. Hic mihi suboritur dubium, verene ista apparitio acciderit, an ad jejunam Beati pueritiam amplificandam pie fuerit a posterioris ævi interpolatore excogitata. Cur enim electum lusum tempus, si clam aliis futura dignitas erat puero significanda? Cur ignota mulier ex eo, quod Goswinum puerum in dextera parte menti signum quoddam habentem videret, conferendam ei hujusmodi dignitatem pronuntiabat? Quid porro

AUCTORE
I. H.
Beati locus
tempusque
natale,

auctores in-
quirunt.

judicium ea-
rumque
usum.

pueritia,

F

auctores
I. H.

porro huc facit color, signique figura? Hæc verisimiliter, meo quidem iudicio, ex iis non sunt, quæ, ut in Operis Præfatione prioris Vitæ auctor loquitur, ab ipso beato Abbate postea exceperit.

conmemoratio
Parisina,

7 Post hæc, verba sunt primi biographi lib. 1 cap. 3, emensa pueritia, cum in adolescentiam transmigraret, . . . et in hortis Grammaticæ tantum fructum collegerat, ut aliis jam esset idoneus magistrari, . . . volens etiam Dialecticæ semitas permeare, . . . Parisius est profectus, ubi (cap. 4) tunc temporis magister Petrus Abailardus (alii Abaëlardum scribunt) . . . schola publicæ utebatur. Quo vero ætatis suæ anno Goswinus Parisios sit profectus, conjectandum hic nobis iterum relinquit biographus. Haud multum a verò aberrare videbimur, si illam Goswini in Gallias profectionem anno vitæ ejus vigesimo quinto circiter aut sexto illigenus, qui secundum ea, quæ superius de Beati nostri tempore natali disseruimus, ambo incidunt in annos Christi 1112 et sequentem, quo scilicet tempore Petrus Abaëlardus maxime florebat in Gallia, ut videre est apud Pagium in Critica Baroniana ad Christi

B annum 1113 num. 13, itemque in Opere nostro ad diem 20 Augusti in Commentario Actis S. Bernardi abbatis Claravallensis prævio § 29. Certe hæc Goswini profectio et cum Abaëlardo disceptatio biennio serius statui haud potest, cum tunc temporis, ut infra videbitur, Beatus noster Aquicinctinis sese monachis adjunxisse, neque deinde, ut cum Abaëlardo decertaret, Parisios remigrasse legatur. Labet porro, quæ de celebri hac Goswini cum famoso illo errone pugna prioris Vitæ scriptor in litteras misit, resectis nonnullis, lectoris oculis subjicere.

decertatio
cum P.
Abaëlardo
de eoque vi-
ctoria

8 Petrus Abailardus. probatæ quidem scientiæ, sublimis eloquentiæ, sed inauditarum erat inventor et assertor novitatum: et suas querens statuere sententias, erat aliarum probatarum improbator. . . Dicebat quod nullus antea presumpserat, ut omnes illum mirarentur. Cum igitur ad inventionem ejus absurditas in notitiam pervenisset eorum, qui Parisius doctrinæ causa morabantur; primo stupore, deinde zelo quodam ducti confutandæ falsitatis, ceperunt inter se querere, quis esset ex eis, adversus eum, disputandi negotium subiturus. . . . Quia igitur venerabilis adolescens Goswinus efficacis erat facundiæ, sicut ingenii perspicacis, ut eum super nugis talibus conveniret, suaserunt. . . . Magister autem Joslenus (Goslenum alii vocant) qui postea Sussionensem rexit cathedralam (ab anno scilicet 1136, non 1127, ut probant Benedictini monachi in Gallia Christiana novissimæ editionis tomo 9 col. 357) id fieri prohibebat, . . . Magistrum Petrum dicens disputatorem non esse, sed cavillatorem. . . . Sed Goswinus monitiones et rationes illius (Josleni) non attendens. . . . ascendit in montem S. Genesefæ (locus est, ubi tunc Abaëlardus docendi munereungebatur) quasi David cum Goliath duello conflicturus, qui illic auditoribus suis miras et inauditas sententias. . . . detonabat. Tum multis interjectis, sequitur conflictus Goswini-que de Abaëlardo in hunc modum victoria: cum divertendi ei (Abaëlardo) penitus suffugia clauderentur, ab isto, qui non ignorabat ejus astutias, tandem convictus est, asseruisse se, quod non esset consentaneum rationi. . . . Itaque. . . cum ventum esset ad eos, qui in tabernaculis scholaribus fuerant remorati, in voces exulta-

tionis et lætitiæ proruperunt, eo quod humiliata esset turris superbiæ etc.

9 Parta hac victoria, Duacum redit Goswinus, ibique alios docendi munus suscipit et ecclesiæ S. Amati Canonicis adscribitur, quo tempore ad sacrum presbyteratus ordinem necdum erat promotus, ut ex infra dicendis patescet. Labet porro hic pauca ex Joanne Buzelino in sua Gallo-Flandria lib. 1 cap. 34 de antiqua ista S. Amati ecclesiâ adjicere: ita habet: Templorum (urbis Duacensæ, cujus eo loci amplam descriptionem exhibet) vetustissima et nobilissima, quæ D. Petri et Amati nomine consecrata. Inest utriusque Canonicorum Collegium. Sed præcipua fundatoris nobilitate pollet, ac forsitan etiam temporum antiquitate præstat illud, quod Amati nomen induit.

canonicatus.

§ II. Monasterii Aquicinctini, de quo quædam præmittuntur, monachis B. Goswinus se jungit; varia lustrat monasteria; abbas eligitur.

Agnus agebatur reparatæ Salutis quartus, Aquicinctini canonii, de cujus situ, aut quintus decimus supra millesimum centesimum, Goswini vigesimus septimus vel octavus, cum hic tanto rerum secularium tædio captus est, ut, consilio prius cum natu minore fratre inito, una cum eo clam reliquis consanguineis monasticam vitam in cenobio Aquicinctino sit amplexus. Celeberrimum hoc Ordinis S. Benedicti monasterium, humani generis Servatori sacrum, anno Christi 1079 conditum, duobus milliariibus Duaco distat. Nomen ei Aquicinctum seu Aquicinctum inditum, quod locus, in quo constructum est, omni fere ex parte Scarpæ fluvii aquis tum temporis esset cinctus. Hæc de monasterii hujus exstructionis epocha locique situ sufficiant. Quædam modo, ad ejusdem originem progressumque spectantia, in lectoris gratiam lubet subjicere. Inter exaratos manu libros habemus in bibliotheca nostra exemplar vetusti codicis, ab anonymo Aquicinctensi monacho seculo duodecimo ad finem vergente scripti, atque hunc in fronte titulum præferentis: Chronica abbatum monasterii Aquicinctini. Chronici hujus apographum præterito seculo e Rubex-Vallis canonicorum Regularium prope Bruwellas monasterio decessores nostri compararunt: in eo autem circa medium anonymus auctor hunc scribit in modum.

11 Temporibus itaque Henrici imperatoris Cæsaris Augusti (hujus nominis IV) in honore Salvatoris mundi, qui ab æterno qualiter singulari in tempore fiant, disposuit, hæc domus incepta est in insula Aquicinctensi, Philippo (I) rege monarchiam regni Francorum tenente, Roberto autem Balduini Insulani filio Flandriæ comitatum administrante, Balduino vero fratruelæ ejus, violentia patris hereditate paterna privato, Haynoensium principatum gerente, anno millesimo septuagesimo nono. De cujus constructione ea, quæ jam ab aliis dicta sunt, iterum minime narrare tentamus: sed, quæ ab illis ommissa sunt, rerum gestarum seriem repetentes brevi

A brevis elogio fide plena, sicut in Chronicis invenitur, scribere satagimus.

quodam

12 Igitur inceptum est cœnobium sancti Salvatoris in Insula Aquæincti a viris illustribus, Sicho videlicet atque Waltero. Qui Sicho habebat uxorem nomine Machtildem, nobilem quidem natalibus, sed moribus nobiliorem. Quæ conjugem suum crebrius monendo ad hoc opus agredendum incitavit, ideo maxime quod sanctum quemdam Gordanium inibi quondam eremiticam vitam duxisse ferebatur. Unde factum est, ut præfati viri hinc crebro colloquendo se mutuo hortarentur, et deliberantes Ancelmum quemdam de Ribodimonte nobilissimum virum adeunt, et ab eo insulam illam, quia sui juris erat, deprecant. At Ancelmus, audita petitione eorum, gavisus est valde, et sine dilatione gratis, quod petebatur, concessit.

adferuntur.

13 Igitur ex conducto pariter properant et Gerardum Cameracæ urbis præsulem adeunt, ad cuius dioccesim tunc locus ille pertinebat: quid animo gerant, pandunt; et quia ejus parochiani erant ut votis eorum assentiant*, exposcunt. Quibus auditis venerandus pontifex libentissime annuit. Recepto fundo de manu Ancelmi, quod ab eo in beneficium tenebat, cum arundineto eis tradidit. Eo accepto, cœnobium illic construere cepit*, et de suis allodiis competenter, ut poterant, ditaverunt. Aggregantur ibi Deo devoti viri cum facultatibus suis Christo se devoventes, ejus grex pusillus esse gestientes. Quorum curam memoratus præsul gerens duos ex monachis Hasnoniensis cœnobii honestæ vitæ ad instruendos misit, e quibus uni eorum Alardo nomine curam eorum commisit, abbatem ordinavit. Hactenus Ms. Aquicinctense Chronicon, plura adhuc, eodem pertinentia, subdens, quæ, ut ad Beatum nostrum revertar, prætermittenda censeo.

monachis scriptis disciplinam monasticam

14 Adscriptus itaque Aquicinctinis monachis Goswinus et jam presbyter ordinatus, adeo statim in virtutum exercitatione profecit, ut ad varia inter suos abeunda munia a præsule Alviso fuerit destinatus. Eo præterea jam tum Benedictini Instituti servandæ promovendique zelo flagrabat, ut eorum etiam cœnobia monachis ad regularem disciplinam reducendis præficeretur. Erant ea tempestate, seculo nempe XII haud multum profecto, varia in Galliis cœnobia domicilia, quæ, ut pristino restituerentur vigori, industria prudentis medici manu plurimum indigebant. Audi prioris Vitæ scriptorem, monachum Benedictinum, hac de re lib. 1, cap. 16 loquentem: Laborabant eo tempore, seculo, ut mox dixi, XII, incommodo duplici monasteria Gallicana, rerum temporalium damnis et spiritualium detrimento. Ve-xabantur utrimque, utrobique defuebant, undique vacillabant, et tanto foris amplius, quanto magis intus dissidebant. . . . Misit autem Dominus in cor Prælatorum Ordinem reformare perditum et informare custodiendum, exteriora quoque subdere paritati, infrenare prodigalitate, superflua rescare. . . . Abbas proinde S. Crispini Suesionensis cum unus esset ex iis, qui nimis auxiliariis indigebant, accessit ad Alvisum patrem monasterii Aquicincti, et, ut in Dei messem de suis aliquem mitteret operari, petiit et impetravit. Emulabatur enim ferventer decorem domus Dei, zelabat Domini sui sponsam, oderat Crucifixi patrimonii dispersores. Unde ve-

nerabilem Goswinum ad opus tam sanctum destinavit.

auctore I. H.

15 Quam præclaram porro morum conversionem, quam perfectam monasticæ disciplinæ restaurationem B. Goswinus in laudatum S. Crispini cœnobium invexit, citatus Vitæ auctor eodem cap. ita enarrare pergit: Agebat, ad quod venerat, nulli ibi morantium gravis, sed amabilis universis; et quia faciebat, quod dicebat, imitando illum, qui cepit primum facere, post docere, significabat esse factibile, quod docebat; amabile, quod suadebat; imitabile, quod agebat. Reviruit in brevi facies illius ecclesiæ, refronduit religio desiccata, refluunt Ordo dissipatus, fructificavit plantatio Salvatoris, scissuræ vestium Sponsæ Domini sunt resarcitæ*, amictus candidatus; ipsa ornata puritate, præcincta castitate, coronata charitate restituta est a dexteris Dei in vestitu deaurato, unguentorum suorum odore respergens Galliam universam. Atque hæc quidem in prædicto monasterio urbis Suesionensis a B. Goswino penetrata.

Suesionensis in SS. Crispini

I. resarte

16 Erat et aliud prope eandem civitatem celeberrimum Benedictini Ordinis monasterium, cui a S. Medardo nomen. Illud jam a medio circiter seculo VI, quo secundum Sammarthanos in Abbatibus Galliarum lit. M. quadringentos aiebat monachos, morum floruerat honestate ac regularis observantia disciplinæ. Verum, ut fert stabilis nunquam rerum humanarum conditio, tantum pristini splendoris seculo XII adolescente amiserat, ut Gaufridus, eo tempore cœnobii istius abbas, ad recuperandam priorum temporum celebritatem disciplinamque redintegrandam B. Goswini itidem opera utendum, omnino necessarium existimaret. Invitatus itaque a Gaufrido B. Goswinus, mox ad S. Medardi monasterium convolat, manum protinus operi tam salutari admovet, brevique temporis spatio eam inter cœnobitas istos morum mutationem invexit, quam boni omnes, ac imprimis Gaufridus votis omnibus expetierant. Rem ipsam prioris biographi verbis uberius descriptam accipe.

et Medardi

17 Libro igitur I, cap. 17 ita habet: Post hæc (a B. Goswino in abbacia S. Crispini Suesionensis facta) cum non multum temporis (scilicet circiter quadriennium) effluxisset, abbas S. Medardi Gaufridus, qui postea (anno 1131 precibus e consilio S. Bernardi, cui id munus tunc fuerat oblatum) Catalaunensem ornavit cathedralam, ad erectionem (rerum spiritualium innovationem) sui monasterii colligebat idoneos adjuutores, pro eo quod ipsum quoque multæ confusionis horror invasisset, deperisset Ordo, subsidia defluxissent, et tanto plures opinio turpitudinis ejus offendebat, quanto major erat intuentium multitudo. Tum, paucis interjectis, ita in rem nostram prosequitur: Innoterat aliquatenus illic habitantibus sanctitas et industria Gosvini, dum in vicino S. Crispini monasterio moraretur, et suavevolentia nominis ejus, quæ remotos quosque contigerat, amplius illis pro loci proximitate perfuderat: quæsitus est a Rectore loci illius et impetratus; quia nil erat abnuendum personæ, quæ non minus erat pro morum jucunditate diligenda, quam reverenda pro titulo sanctitatis.

monasterii,

F

18 En modo ea ejusdem libri cap. 18, quos sedula Beati nostri cura inter Medardinos cœnobitas fructus prodixit: Hæc et similia (ad virtutem

itemque postquam concilii

AUCTORE
I. H.

virtutem incitamenta Claustralibus utilia, Gosvinus Prior claustralis factus, plus exemplo, quam verbo proponebat; et quia mitissimus sciebatur in moribus, in verbis efficacissimus habebatur, et sapientiæ doctrinam vitæ meritum commendabat. Sicque Domino cooperante et sermonem confirmante, domus illius facies, quæ fuerat aliquatenus deturpata, decorem induit; et membra illius, quæ debilitaverat ignavia, fortitudinem resumpserunt; et hinc redintegratis vestimentorum ejus scissuris, hinc vero candidatis circumamicta est varietate virtutum; et coronata diademate charitatis, accepit in dextra Regis sessionem, et expanso sinu hospitalitatis, qui susciperet omnes, et neminem exturbaret, odore bono tam Deum, quam homines respergebat, et de erectione sua gaudio magno ecclesias Galliarum, sed majori civitatem Dei Jerusalem, quæ sursum est, ordines Angelorum.

Suessionensi 19 *Eo quoque tempore, seu anno, ut probat Pagius in chriticis, 1121 Concilium Suessionense, præside Conone S. R. E. Cardinale Legato, episcopo Prænestino, celebratum est, in quo Petrus Abaëlardus condemnatus et in monasterium S. Medardi detrudi jussus est. Verum in hujusce rei narratione tum Pagius ad cit. annum num. xv, tum maxime ipse Beati nostri prior biographus lib. I cap. XVIII hallucinati sunt: iste, quod ea tempestate cenobio S. Medardi Anselmum quemdam abbatem præfuisse asserat; hic, quod hanc Abaëlarði condemnationem temporibus Innocentii II Papæ innecat. Utriusque verba proferamus. Vocatus, inquit loco mox citato Pagius, ad Concilium Abaëlarðus, nulla, si ei in propria causa adversus æmulos loquenti fides sit habenda, prævia interrogatione. . . . jussus et manu propria librum, a se de Trinitate compositum, in ignem conjicere et symbolum Athanasii recitare; tum in custodiam Anselmo S. Medardi Suessionensis Abbati traditus est, ut ipsemet in Epistola laudata cap. 10. . . . narrat. Verum in ea Abaëlarði Epistola, in qua suas calamitates describit, et cujus pars magna apud Labbeum tomo x Conciliorum col. 885 et seq. legi potest, nullam Anselmi Abbatis mentionem reperire est.*

C interfuisset, 20 *Inde, Abaëlarði verba sunt, quasi reus et convictus Abbati S. Medardi, qui aderat, traditus, ad claustrum ejus tanquam ad carcerem trahor. Præerat autem jam ab anno proxime prægresso, seu 1120, Medardino monasterio Gaufridus abbas, eaque dignitate ad annum usque 1131, quo ad Catalaunensem Cathedralam assumptus est, potiri perrexit, ut adeo eo in munere nullus isto tempore locus Anselmo relinquatur. Nunc citatum præc. num. biographum audiamus. Unde contingit, ut, quia hæc mutatio dextere Excelsi (adlaborante B. Goswino inter S. Medardi monachos recens facta) circumquaque vulgabatur, summum quoque Præsulem Innocentium non lateret, et magistrum Petrum. . . . de doctrinæ convictum falsitate. . . . illuc (ad S. Medardi cenobium) transmitteret recludendum. . . . susceptus est in claustrum a claustrali Priore Gosvino. Hic in Innocentio error manifestus cubat, cum constet, Callistum II eo tempore universalis Ecclesiæ clavum tenuisse, atque Innocentium, de quo hic, non ante annum Christi 1130 ad supremam Petri cathedram fuisse evectum. Qua de re ad annum mox dictum num. I Pagium consule.*

21 *His ita in SS. Crispini et Medardi cenobiis a B. Goswino peractis, propere ad Aquicinctinos, sibi soli vacaturus, redire statuerat, cum rursus ab alterius monasterii præsule expeditus, ut, quod in civitate Suessionensi tam egregie præstiterat, inter suos pariter exequi conaretur, eo se illico contulit. Erat cenobium illud in urbe Remensi et a S. Remigio nuncupabatur. Huic tum temporis præerat Odo, vir pius et prudens, atque etiam, ut loquuntur Sammarthani in Abbatiis Galliarum, sanctitatis fama commendabilis. Nihilominus et hic regularis disciplinæ fervor tepuerat, et morum correctione indigebant cenobite. Audiatur iterum prioris Vita auctor hac de re lib. I cap. 21 in hunc modum scribens: Informata tandem in loco illo (civitate Suessionensi) observantia regulari, alia quoque monasteria deformitates suas ad hujus similitudinem reformari cupiebant. . . . Unde factum est, ut * Rhemis quoque apud S. Remigium mitteretur (Beatus noster) ubi Prioris claustralibus officium non segnius, quam Suessionis exercebat; quia non minus ibi vacillaverat Ordo, nutaverat religio, imminute res fuerant adjacentes. Mansit ibi (B. Gosvinus) cum gratia, rediit cum gloria Aquicinctum.*

22 *Rebus tam prospere ubique gestis, latere tandem ac soli Deo vivere, concessum sibi iri arbitrabatur, cum ob egregias, quæ in eo elucebant, animi dotes ad summum Prioratum, ut vocant, ac brevi post ad supremum Aquicinctensis monasterii regimen est evectus, Alviso, Aquicinctino abbate, ad infulas Atrebatenses promotus. Jure it id ex laudato jam sæpe biographo lib. I cap. 24 lectori exhibere, adjectis nonnullis, quæ rei hujusce epocham proxime determinent. Per id, inquit, temporis (Anno Christi 1131) Atrebatensis Ecclesia rectore suo (Roberto I. x Kal. Maii dicti statim anni mortuo) destituta, sollicitè perquirebat, in quo sibi complaceret, quem sibi præficeret. . . . Cum diu (certe non ultra annum 1131, quo jam tum in Chartulario Lehnensi Gosvinus abbas nuncupatur, ut habent scriptores Gallie Christianæ novissimæ editionis tom. 3 col. 411) multumque deliberasset, omnium convenit unanimitas in Alvisum Patrem monasterii Aquicincti, pro eo quod. . . . dignus esset Sponsæ Domini fieri paranymphus, et quadrigam diocesis illius aurigare. Quo de magnis ad majora sublimato. . . . nullam, pro suis solis elevatione, Aquicinctensis ecclesiæ luna Eclipsim est perpessa; sed in ordine suo stans. . . . ad sui regimen Gosvinum rapuit potius, quam elegit. Annum tunc beatus neo-præsul agebat tertium aut quartum supra quadragesimum, ut colligi facile potest ex dictis sub initium hujus §, collatis cum iis, quæ posterior biographus lib. 3 num. 7 de Goswini in abbatem electione ita litteris commendavit; sic, inquit, vir beatus, . . . Domino Alviso in Episcopatu Atrebatensium assumpto, Gosvinus, . . . anno sexto decimo conversionis suæ, omnium fratrum unanimi consensu Abbas est effectus.*

Remis in S. Remigio restituit:

* I. Rhemos

Abbas Aquicinctinus eligitur.

§ III

A

§ III Bēati gesta regiminis tempore memoratu digniora, virtutes praeicipuæ, miracula quædam, donum prophetiæ.

Ferventibus precibus victoriam

Quibusdam de B. Abbatis virtutum excellentia præmissis, de quarum aliquot nobis erit infra dicendi locus, prioris Vitæ scriptor anonymus lib. 2 cap. 12 refert victoriam singularem, quam Aquicinctini monachi B. Goswini præsertim precibus ejusque in Deum fiducia de Canonicis Turonensibus reportarunt. Contendebant nempe hi Aquicinctinis eripere possessiones geminas, de Baralla et Bussy dictas (dudum frustra a me quæsit) quas Aquicinctense cœnobium justo donationis titulo acquisierat. Res utrimque ad Samsonem, archiepiscopum Remensem, decidentia refertur. Interim, Turonensibus canonicis nihil diligentia, ut habent *Annales Benedictini* tom. VI pag. 207, ad causam instruendam et iudices

B

interpellandos prætermittentibus, B. Goswinus uni Deo, ad quem continuas fundebat preces, jus suum commendabat, nequiquam conquerentibus, quos secum ad promovendam litem Aquicincto adduxerat, monachis, negotium ab eo negligi. Et vero brevi post patuit, exoratum supremi Numinis favorem forensibus actibus humanique ingenii inventis longe præstare, re tota ab archiepiscopo Remensi Aquicinctinis adjudicata. Rem ipsam auctoris, § hujus initio citati, verbis accipe.

24 Controversia quædam, inquit, dura satis emerserat inter Aquicinctenses monachos et canonicos Turonenses super possessionibus de Baralla et Bussy, quas Aquicinctenses titulo donationis et possederant et possidebant . . . super quibus cum fuisset utrimque sæpius decertatum, tandem ad Rhemensem Audientiam res perlatæ . . . Venerabilis Goswinus apud S. Remigium hospitatus, solitam explens Domini servitutem, et sic protelans orationem, ut immemor negotii videretur, arguebatur a fratribus instantèr, urgentes causas post tergum projecisse . . .

C

Quibus austeriorum sermonum flagellis Vir Domini percussus, non concussus, debiti sui penso Domino persoluto, ad curiam properavit, et omnibus increpantibus ejus pigredinem, . . . Samson archiepiscopus reverendus, Viri consuetudinem non ignorans, excusationis eum clypeo protegebat, agendi pro se tribuens ei facultatem; qui cum seriatim et luculenter processum sui negotii perorasset, exposuisset quæ decerent bonæ fidei possessorem, inter affirmationem ipsius et illorum negationem probatione media introducta sua, possessio adjudicata est Gosvino.

25 Post hæc eisdem ferventis orationis armis alterius quoque generis hostem superavit. Erat is Chiretus quidam, homo faver et contumax, qui pro quibusdam possessionibus, quæ ad Aquicinctinos spectabant, sese juramento fidelitatis (Hominium vocant juris periti) B. Goswino obstrinxerat, jamque illud palam infringere, monasterii res pessumdare, imo et beato Abbati mortem intentare, haud reformidabat. Monitus crebro, nec a perfidia respiciens, tandemque in jus vo-

ac de per-duelli subditio

catus, cum et eo venire detrectasset, fuerat contumaciæ condemnatus, a fidelium communione sejunctus, et singulare certamen, pro temerario istorum temporum more, inire coactus. Utrunque concurrunt; orat Goswinus; hostis pertinaciæ pœnas luit interemptus. Juerit id, omissis, quæ parum ad rem faciunt, prioris biographi verbis lib. 2 cap. 24 lectori eacibere.

AUCTOR I. H.

26 Quod tunc, inquit, apparuit manifeste (quantum precibus apud Deum valeret B. Goswinus) cum quidam Chiretus nomine, qui ei hominum debebat, sed homini jura violabat, in tantum facinoris surrexisset, ut injuriis violentis, et violentiis manifestis adderet et contemptum, ut nec astare curiæ, nec causam ingredi, nec subire iudicium dignaretur . . . Mortem . . . domino suo minabitur . . . servientes ejus perimebat . . . domibus succensis, animalia eviscerabat . . . vias ejus occupabat et omnino corrigi non valebat . . . Cum autem de * correptione ejus spes omnis abisset in ventum, . . . (iudices) eum pro suis criminibus ejectione de ecclesia, iudicio, quod ecclesia (merito) non recipit, iudicandum decreverunt, et monomachiæ legibus agendum cum eo statuerunt. Igitur . . . E

Almannum quandam ab ecclesia suum tenentem Gazamentum (stipendium pugilibus, de quibus Cangius V. Campiones, olim dari solitum) adversus eum armaverunt, et in causa ordine iudicario procedentes, locum certaminis adierunt. Interim venerabilis Abbas suum in Domino jactans cogitatum orabat, ut honor ecclesiæ Domini servaretur . . . Precibus patris filii suas adungebant . . . Quorum voces ad aures Domini pervenisse, . . . victoriosus effectus indicavit: cum perseverantem in malitia adversarium, justo iudicio suo magis, quam pugilis Aquicinctensis baculo fatigavit, fatigatum demembravit, demembratum superavit, superatum interemit. Quid vero de hujusmodi certaminibus, dudum merito abolitis, in quibus sæpe innocentes victi, nocentes vero victores esse videntur, ut loquitur Aito episcopus Vercellensis apud Dacherium tom. 8 Spicil. p. 51, sit statuendum, facile lector colliget ex iis, quæ tum citatus mox auctor, tum Mabillonius Act. SS. Bened. Sæc. VI P. I Præf. n. 43 et seq., aliique hac de re litteris commendarunt.

* an correptione?

27 Neque supremo tantum Numini ob orationis studium aliasque virtutes, plane singulares Beatus noster percarus extitit, sed et summis Christi in terris Vicariis aliisque viris, non sanctitate minus, quam doctrina illustribus, in amoribus fuit. Anno æræ Christianæ MCLXVIII sub Eugenio III PP. celebratum est Remis Concilium generale, in quo Eudo seu Eon, impius hæreticus, qui se ore blasphemus prædicabat esse Eum, qui venturus est iudicare vivos et mortuos et sæculum per ignem, condemnatus, et novum Fidei Symbolum adversus Gilberti Porretani, Pictaviensis episcopi, errores conditum est. Inter Abbates, qui ad illud ex omnibus Galliarum partibus confluerant, imprimis celebrandi veniunt S. Bernardus Claravallensis et B. Goswinus, quem Eugenius vicidum visum non singulari modo humanitate et benevolentia excepit, sed et ad intimam familiaritatem admisit, et gravissimis in rebus cum S. Bernardo in consilium adhibuit, solitus deinde eum antonomastice Abbatem suum appellare. Pauca adhuc, eo etiam spectantia, ex posterioris Vitæ scriptore lib. 3 num. 10 in medium proferamus. Cum Domi-

summa, ob quam Eugenio III

nus

AUCTORAE
I. H.

nus Papa Eugenius in urbe Rhemensi Concilium suum celebraret, inter tot tantasque personas, archipræsules, præsules, abbates, potentes, nobiles atque ignobiles, non erat dies, quin ipsi (B. Goswino) propter famam sanctitatis, in testimonium magnæ dilectionis, per proprium servientem ei * fercula sua dirigeret. *Modo ad alias beati Abbatis virtutes progrediamur.*

* abundat
percurus,
animi de-
missione,

28. *Ab humilitate, seu insigni illius animi demissione exordium duco. Quam altis hæc virtus in B. Abbatis corde radices egerit, ex utroque ejus biographo juvat lectoris oculis exponere.* A fratribus, *inquit prior lib. 2 cap. 2, dux (Abbas) constitutus non extollebatur, sed erat in illis quasi unus ex illis, et una eum ipsis psallebat, edebat, pausabat. In humilitatis . . . tuto, ejusdem scriptoris verba sunt cap. seq., locaverat omnem suæ fabricam actionis . . . sic virtus hæc in mentis ejus vertice arcem sibi constituerat, . . . sic dominatum exercebat, ut omnes ejus affectiones, loquutiones, actiones sibi egeret militare. Nil in ejus actibus apparebat, quod non humilitatem redoleret; non aliud verba, quam humilitatem resonabant . . . In hac tam specialiter eminebat, quasi sola haberi videretur, et in eo monarchiam obtinere. Hæc ille. *Modo et alterum Vitæ auctorem consulamus. Is lib. 3 num. 3 de hac Beati nostri virtute hunc scribit in modum. Ubi cumque erat. . . defixos oculos in terram habebat, et humilitatem sui cordis videntibus demonstrabat. Plus, inquit num. seq., optabat humilis dici in sapientia, quam sapiens haberi in superbia. Quantum vero humilitate profecerit, ex hoc apertissime declaratur, quod post ipsum usque ad præsens neminem viderimus, qui in tali ætate usum Aquicinctensis ecclesiæ mente tenuis didicerit, ut etiam juvenibus . . . in hoc superior extiterit. Non erubuit, o Domine, vir maturæ ætatis, et inter sui temporis sapientes sapiens et magister nominatus, puer fieri pueri tui Domini Jesu. Sublimatus autem, scribit ibi num. 7, pastoralis regimine, non est mutatus novo honore; sed unus idemque constantissime perseveravit, qui prius fuit. Non noverat hunc prospera erigere. Dein num. 14 hæc habet: Et ut paucis plurima constringam, quis umquam in omni vita ejus vel notam superbiæ vidit? In dicabat aspectus ejus, quam humilis esset interior. Postremo narrata hucusque insigni, quod ex eo summatim hic refero, Modestæ exemplo concludit numm. 25 et 26. B. Goswino Dominica quadam die ad aram faciente, plurimi, ut divinæ rei interessent, ad ædem sacram confluerant, quos inter fuerat adductus homo oculorum usu privatus. Hic divina bonitate et B. Abbatis meritis plurimum confusus, Deum sacrificii tempore enixe precabatur, ut amissam videndi facultatem sibi restitueret. Peractis jam circiter tribus rei sacræ partibus, cum B. Sacerdos tertium esset Agnus Dei repetiturus, in hæc subito verba cæcus prorupit: Deus adjuva me, ecce lumen video. Qui aderant, et cæcum noverant, rem prius summopere mirari, tum benigni Numinis potentiam ac beati ejus famuli, cuius interventu id beneficii collatum exclamabant, merita maximis laudibus extollere; B. interim Goswino, qui sese palam peccatorem nominabat, Deum que per quoscumque voverit, per muta etiam animalia operari miracula posse dicebat, adstanti multitudini, suisque præsertim monachis, illud**

ei maxime tributibus, severe interdicente, ne alteri, quam cælesti Medico, stupendam hanc curationem adscriberent.

29. *Hinc porro nemini mirum debet videri, Virum Dei, tam humiliter de se sentientem, summo semper paupertatis amore ac singulari in proximum charitate, quæ et nonnumquam prodigio aliquo, ut videbimus, fuit comprobata, flagrasse. Ac de priore quidem virtute anonymus primæ Vitæ scriptor lib. 2 cap. 3 hæc memorat. Tanta fuit ei paupertatis spiritus, ut nihil umquam proprium habere dignaretur, et sic usque ad senium per semitas paupertatis ambulavit, ut multoties omnibus astantibus sit testatus, nil, a quoquam postulatum, in usus proprios intorsisse. Hunc etiam religiosæ paupertatis amorem tum exemplo, tum imperio in suis accendere et nutrire semper studuit, severe prohibens, ne subditorum quisquam re aliqua, ad communem totius monasterii usum non spectante, umquam uteretur. Quot præceptum cum violassent aliqui ex Aquicinctinis monachis, qui arcas sibi, seras cæcæque laternas clam beato Abbate conficiendas curaverant, tanto, ubi id resscit, religionis ardore beatus Præsul exarsit, ut seras illico confringi et nocturnas laternas jussit igne comburi. Audiatur anonymus secundæ Vitæ auctor lib. 3 num. 28 rem totam hoc pacto enarrans. Monachorum . . . nulli, inquit citatus scriptor, clavem vel arcam concedebat propter opus peculiare, exceptis excellentioribus decanis, ad reponendas res ecclesiæ. Sconsas (sunt ex lanternæ cæcæ seu nocturnæ, ut explicat Cangius in Glossario V. Absconsa) quarum numerus nunc est innumera-bilis, numquam Prior vel Abbas habuit, nisi illam, quæ omnium communis, fuit. Quodam tempore, cum per curiositatem aliquorum plurimæ seræ et sconsæ factæ fuissent, (B. Goswinus) zelo inardescens religionis, seras omnes confringi fecit, exceptis armarii (Bibliothecæ custodem intellige, ut ex Cangio V. Armarius discere potes) et majoris custodis, seu templo præfecti, cujus erat res ad ecclesiam spectantes custodire; sconsas vero, præter unam (totius monasterii usui inservientem) omnes igne combussit. Leniter ferebant qui Deum timebant, quod de talibus nihil habebant; cum ipse (B. Goswinus) qui summus omnium erat pater, in talibus omnium pauperior esset: gratissimum enim illi erat, nudum nudam Christi portare crucem. Atque hæc de studio paupertatis.*

30. *De illius modo in proximum charitate, nonnumquam, ut dixi, prodigio comprobata, sermonem instituiamus. Subditos inprimis omnes tanto amore prosequatur, ut nulli umquam verbo nutuve offendiculo aut tristitiæ, cunctis vero summo semper fuerit solatio atque præsidio. Neque parietes intra domesticos ejus se charitas continebat, sed et ad extraneos, pauperes præsertim, aut alia quacumque calamitate oppressos, quibus volupe ei erat quoquo poterat modo subvenire, extendebat. Hanc in rem citandi rursus sunt utriusque Vitæ scriptores. Prior lib. 2 cap. 7 hæc habet: Si vero voluerit quis habere non incognitum, qualiter erga pauperes misericordiæ visceribus affluat, sciat, eum oculum fuisse cæco, pedem claudo, nudo vestimentum, esurientibus alimentum, patrem orphano, viduæ sponsum, consolationem tribulato, solutionem vinculato; infirmo provisorum, oppresso protectorem, hospitiem viatori, marsupium debitori, et, ne longius evagemur, miseriarum omnium*

charitate in
proximum

A omnium sitim miserationum suarum fluentis extinguebat. *Posterioris num. 3 lib. 15 verba sunt*: Esurientes reficiebat, algentes vestiebat, pupillis et viduis, ex bonis ecclesie sue, in tribulatione subveniebat.

prodigiose probata.

31 *En modo ex secundæ Vitæ auctore lib. 3 num. 27, cui et alter lib. 2 cap. 16 consonat, prodigium, quo supremus bonorum omnium largitor Deus famuli sui in pauperes largitatem visus est comprobare.* Quodam... tempore auctoritate Rhemensis archiepiscopi ad eandem urbem (*Remensem scilicet*) venerabilis Pater (ut litem, de qua num. 23 hujus Comment., coram laudato præsule decidendam curaret) coactus est proficisci. . . . Igitur cum in villam, quæ Piscatoria Curtis (*Peguenocourt*) dicitur, transisset, et nemus Aquicinctense, quod ipsi villæ contiguum est, pene exisset, fit ei obvius pauper, utque eleemosynæ subsidium tribuatur, Christi pauperem deprecatur. Cui Vir Dei, frater, Deus scit, quod, ut æstimo, non habeo nummum, nec saltem solummodo unum. Manum tamen ad marsupium ponit, quod non ad aliud, nisi tantummodo propter pauperes, ferre secum voluit; nummum invenit, * abstractumque pauperi tribuit. Paululum Vir Dei processerat, rursus ei pauper alius obviat, eleemosynam similiter postulat. Cui Pater amabilis responsum priori æquipollens reddidit. Attamen manum ad marsupium applicat, quod divina virtus nummo fecundat, quem statim pauper egregius donat. Quid plura? Usque Rhemos civitatem semper nummus distribuitur, nec ullus pauper frustratus abire permittitur; et semper nummus in marsupio invenitur, nec tamen pari adjunctus ullatenus reperitur. Hæc ab illis audivimus, qui hæc viderunt, vel ab ipso audierunt: namque B. Goswinus, ne tanta (*verba sunt prioris Vitæ lib. 2 cap. 16*) Domini bonitas semper incognita remaneret, quibusdam hoc iudicavit intimandum, quos tanto dignos relatu iudicavit, quos sciebat... nec eo superstitie vulgatus.

* i. extratum

B

vix austeritate, mirabili sensatione

32 *Ob has aliasque virtutes variis præterea supernis donis, stupenda scilicet per S. Gregorium a gravissimo morbo liberatione, spiritu prophético et occultarum cognitione cogitationum B. Goswinum a Deo decoratum fuisse, uterque Vitæ ejus scriptor testatur. De his autem pauca dumtaxat proferemus in medium, quo celerius ad supremum illius morbum felicemque obitum pertingamus. Jam inde a tempore, quo Aquicinctinos inter monachos monachum induerat, tanto proprium corpus persecutus fuerat odio, ut ei non delectabilia modo, sed et sæpissime necessaria detrudere esset solitus: unde debilitato stomacho, continua ciborum omnium nausea laborare acutissimisque viscerum doloribus cruciari cepit. Cum autem omnem medicorum operam respiceret, nec remitteret quidquam de consuetis corporis afflictationibus, eo vis morbi invaluit, ut, dum in S. Medardi monasterio, qua de re num. 16 hujus comment. actum, morabatur, de illius vita omnes desperarent. Interim Beatus noster spem omnem secundum Deum in S. Gregorii M., cujus ibi servabantur reliquæ, interventione collocans, sequenti nocte præfatum S. præsulem, vasculum quoddam sinistra, dextera vero manu exiguum cochleare tenentem, ad se accedentem videre, sibique, porrecto cochleari, ita loquentem audire visus est: bibe; nam tibi proderit. Noli timere; Octobris Tomus IV.*

erit enim in ore tuo tamquam mel dulce, et venter tuus exinanietur, et curaberis. Bibit.... et curatus est. *Hæc secundæ Vitæ auctor lib. 3 num. 6 totidem verbis refert, subjiciens sequentia*: Quam potionis dulcedinem omnibus postea vitæ suæ diebus (B. Goswinus) eructavit in sermone exhortationis. Porro hanc B. Gregorii apparitionem non inane ægri somnium fuisse, sed reipsa locum habuisse, prioris Vitæ scriptor acriter tuetur lib. 1 cap. 20, ubi et prolixam comparationem instituit hanc inter B. Goswini per S. Gregorium curationem et Apostolorum Principis e vinculis et carcere per angelum ereptionem. Consuli hic potest Operis nostri tomus 2 Martii pag. 752, ubi idem refertur prodigium.

ACTORE I. H.

33 *De spiritu prophético, quo B. Goswinus a Deo fuerit decoratus, citatus posteriori loco Vitæ auctor hæc habet lib. 2 cap. 19.* Tanta siquidem donorum divinarum redundabat ubertate, ut nec spiritus prophétalis ei visus sit defuisse. Tum, paucis interjectis, ita proseguitur: In verbis maxime, quibus agebat de futuro contingenti, ex sermonibus ejus in terram vix aliquid cecidit, vel abiit in ventum, sed eventus omnia sequebatur. Et ut unum exempli causa proferamus, Simonem de Oisiaco, Flandrensium comiti Philippo adhuc adolescenti, totis viribus repugnantem, subdi Domino suo suasit quidem, sed minime persuasit. Abutenti consilio salutari prædixit exheredationem sequituram, quam testatur usque nunc amissio turris Inciensis. Unde postmodum prædicti Simonis collaterales, nequaquam Virum sanctum Prophetia caruisse, sera penitentia fatebantur. Vellem, ut hic scriptor aliud saltem exemplum, quo B. Goswinum prophetiæ spiritu donatum fuisse validius probaret, in medium protulisset. Enimvero quis sat recte aliquem, utcumque sanctitatis fama celebrem, prophetiæ dono decoratum existimet, quod is pervicaci subdito, perpetuas cum legitimo domino inimicitias gerenti, terras ejus invadenti, longeque inferioribus pollenti viribus, futurum denunciaret, ut, nisi se principi, injurias sibi illatas certo probe ulturo, submittat, tandem aliquando debitas rebellionis poenas pro meritis luat? Nolim tamen, hinc inferas, prophetiæ donum a me B. Abbati denegari, cujus verba, quibus agebat de futuro contingenti, eventus omnia sequebatur. Animadversum id dumtaxat, ut, ^F cujus istius ævi scriptores criseos fuerint, lectori innotescat. Alia præterea in hunc locum annotanda subijcio. Prædicere Simoni hæc B. Goswinus debuit ante vii Idus Octobris anni 1166, quo hic e vita migravit: Philippus autem Flandriæ Comitatum non ante Theodorici patris obitum, qui in Kal. Februariæ anni 1169 incidit, est adeptus, ut adeo is tum Flandriæ Comes immerito appelletur: nisi velis, Flandrensium Comitatus titulum Philippo a laudato scriptore attributum, quod pro patre, sacro tunc temporis bello in Palæstina immorante, Flandriam regeret, essetque filiorum Theodorici maximus natu, atque adeo hereditario jure ad Comitatum illum jam tum potiretur. Hæc aliaque de Simone isto Oisiaco amissaque Inciano castro apud Buzelinum Annal. Gallo-fland. lib. v et lib. vi initio prolixius diducta lector inveniet.

ac dono prophetiæ celebris.

AUCTOR
I. H.

§ IV. Supremus Beati morbus, felix obitus, sepultura, memoria in Fastis Sacris.

Supremo

Iam vitam in continua virtutum omnium exercitatione ad annum ætatis circiter octogesimum beatus Abbas in terris protraxerat, cum cælo maturum medeo fere Septembri anni 1166 supremus eum morbus Aquincincti invasit. Hac de re ita prior biographus lib. 2, cap. 24: Anno itaque Dominicæ Incarnationis millesimo centesimo sexagesimo sexto, ex quo autem curam suscepit pastoralem, trigesimo, sexto Idus Septembris, quartana cepit febre laborare; cuius tam vehemens prima fuit accessio, nec non debacchatio tam morosa, ut aliquem tam viribus pollentem, quam senio marcescentem, suffocare posse videretur. *Quem in locum seu amanuensium oscitantia, ut factum sæpius, seu typographi vitio haud dubie mendum irrepit; legendum enim est: Anno... ex quo... curam suscepit pastoralem, trigesimo sexto, Idus (Idibus) Septembris; ut adeo incisum citato mox loco post trigesimo perperam sit positum: quod vel ex eodem Vitæ auctore, caput 25 ejusdem libri sic exordiente, patescit: Ab Idibus ergo Septembris... quartana, sicut PRÆSCRIPSIMUS, febre laboravit. Præterea ex Gallia Christ. noviss. edit tom. 3, col. 411 manifestum est, (adi hujus Comment. num. 22) B. Goswinum Aquincinctino cœnobio ab anno 1131 abbatem præfuisse. A quo, si ad medium fere Septembrem anni 1166 ineatur computus, prodibunt anni quinque, aut etiam sex incompleti, supra triginta, quibus Beatus noster monasterium Aquincinctinum rexit. Unde recte biographus alter lib. 3, num. 42 sic scribit: Anno igitur quinquagesimo secundo, ex quo seculo renunciaverat, tricesimo vero quinto (alibi sexto legitur) ex quo in abbatem promotus fuerat, quartanæ febris incommodo cepit laborare.*

morbo

35 In describendo porro supremam B. Goswini morbum, virtutes ab eo tum temporis exercitas, felicemque ejus obitum, tam exactus est prioris Vitæ scriptor, ut præcipuum huc contulisse laborem studiumque videatur. Suffecerit igitur accuratam illius his de rebus narrationem eo lib. 2, cap. 25 et duobus sequentibus retulisse. Ab idibus ergo Septembris usque ad solemnitatem B. Matthæi quartana, sicut præscripsimus, febre laboravit: quo scilicet die novissime Filium Patri sacrificans, et quasi valefaciens sacris ministeriis, altari diutius solito visus est adhæsisse. Ex tunc sane Dilecto suo Dominus, post modicum super mensam suam in regno calorum constituendo, quartanæ febris colaphum geminavit, ut instar auri, per fornacem transeuntis, ad purum defæcatus, illi, qui sine macula sunt, ante thronum Dei jungeretur. Veruntamen ab ecclesiæ frequentatione non eum prohibuit molestia duplicata, quin pede proprio, quamvis viribus alienis (filiorum nempe manibus sustentatus, ut habet secundæ Vitæ scriptor lib. 3, num. 42) ad audiendum Missarum solemniam propararet, ubi Eucharistia de manu sacerdotis Missas celebrantis accepta, filiorum manibus gressus illius regen-

tibus, ad lectum post expletionem divinorum D remeabat. Parantibus autem illis Patri decessuro quicquid appetibilius, et ad trajiciendum facilius officiosa charitas excogitare potuisset.... In vanum, inquit, laboratis, occupamini frustra, aërem verberatis.... Cumque dicerent circumstantes, nullum in eo vestigium mortis apparere, sineret magis aliquem medicinæ peritum convocari,... respondisse memoratur: Si Dominus salvare me decreverit, continuo liberabor; si vero jam venit tempus emigrandi, quid necesse putatis, me dare medicaminibus operam?

36 Invalescebat (interim) ægritudinis labor, requies propinquabat, tantamque virium patiebatur exinanitionem, ut jam vix verba formare sufficeret. Jussit itaque sibi deferri lota recens vestimenta, quæ fecerat in diem unctionis sacræ reservari; quibus inditus cum ad lavandos pedes suos se cuperet incurvare, viribus omnino deficientibus, vix duobus fratribus indulsit illud ministerii peragendum, dicens, quod monachalem quidem habitum gestasset annis amplius quinquaginta, (nempe 52) nullus autem præter ipsum pedes ejus ad lavandum tetigisset. Et (nota scriptoris ætatem) sicut vidimus E et testificamur, quamvis per singula momenta ejus infirmitas acciperet incrementa, tanta cunctos complectebatur affectione, ut nulli supervenientium omitteret loqui, licet vix posset audiri. Tertio igitur Nonas Octobris, cum jam spes omnis de recuperatione sanitatis ejus defecisset, jamque cernebat imminere, quod audierant ipsum toties prædixisse, pergenter ad ecclesiam hinc inde supportaverunt, et dum vivificis muniretur Sacramentis, fratres secundum præceptum ipsius cilicium constraverunt in loco, fratribus obeuntibus assignato. Expletis interim divinis mysteriis, oratione peracta, lectum expetivit cilicium, pede quidem gradiens, sed circumstantium manibus sustentatus.... Illo demum cilicium adeunte, clamor et ululatus magnus ab universis emittitur; major, cum signo Crucis ab ipso muniretur: maximus cum in eo membra deponeret fatigata.

37 Venerabilis autem abbas (S. Amandi) Elmonensis Hugo (II) in eo ministerium sacræ exercuit unctionis, et affectum, quem viventi exhibuerat, in extremis posito non subtraxit. Ad consolandum quoque fratres... Hugo præfatus sermonem inchoavit de re, quæ præ manibus habebatur; Consolamini, consolamini, inquiens, populus meus; consolamini, si vixerit, quia Pater vobis charissimus conservatur: consolamini, si decesserit, quia Patronus vobis fortissimus præparatur. Deinde unctione peracta, sicut est Ordinis (consuetudo) Pater sanctus in osculo valefecit universis cum tantis omnium fletibus, ut nec ipse potuerit erumpentes lachrymas continere. Indicto autem cunctis silentio, ut erat in cilicio recubans, sermonem adorsus est facere; cui fratres eo desiderabilius intenderunt, quo non eum essent amplius audituri; et quoniam tanto percelebantur miraculo, quod is, qui paulo ante præ defectu vocis audiri non poterat, tanquam nil incommodi sentiens loqueretur. Qui sermo, sicut ultimus, sic etiam utilissimus fuit.... Instituit itaque suos de electione secundum Ordinem faciendâ, præcipiens Junioribus, ut Seniorum consiliis adhererent, caverent discordias, schismata deviant; asserens, quod universis esset paucorum dissensio

corruptus

sacro oleo
inungitur.

F

A dissensio nocitura, quod experimento se testatur est didicisse. Similiter de hospitalitate sectanda, de castitate conservanda, de charitate in vicem, de misericordia in pauperes; denique de omnibus ad viros bonos pertinentibus, eos mox ab eis recessurus informavit. Elevata denique manu sermonem benedictione terminavit, et Sancto eos commendans Spiritui dedit licentiam recedendi, sciens, quia nondum venisset hora emigrandi.... Nec, ut solet fieri, memoriae vel intellectus quicquam amiserat, ut aliquid hæsitando dicere vel agere videretur; sed cunctis astantibus testabatur, nunquam sibi plenior memoriam affuisse, intelligentiam clariorem, sensum meliorem.

sancte mori-
tur

38 Reductus itaque (*id est, a cilicio sublatus*) componitur in lectulo molliori, paulatimque deficiens, viribus dico, non memoria, Passionem Dominicam secundum quatuor Euangelistas sibi recitari faciebat; et auribus quidem attentis ad lectionem, oculis vero in signo passionis (*Crucifixi Servatoris imagine*) intentis, commori Domino videbatur. Ipsi se tota devotione committebat, de quo toties sermonem tam fideliter ad fratres habuerat, " Absit, " inquit, " mihi gloriari, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi.... " Igitur pridie, quam moreretur, in lecto (*ruusum*) componitur cilicino, ad audiendum et intelligendum valens, sed impotens ad loquendum. Ut enim ventum est ad locum Passionis, ubi dicitur: " Pater, si non potest hic " calix transire, nisi bibam illum, fiat voluntas " tua. " (*Matth. 26, v. 42*) Mirabile dictu! manibus et oculis erectis in sublime, visus est id ipsum cum patiente Domino depromississe. Factus igitur in agonia diem illum (*viii Id. Octobris*) moriendo transegit, tamen a * benedictione danda, quoties expetebatur, invictus permanendo. Vespere autem Sabbathi, quæ lucebat in Dominicam, et erat septimo Idus Octobris, jam fratribus soporatis, clamor factus est transitum ejus significans, cunctisque ad commendationem spiritus ejus festinantibus, Elnonensis abbas transitum ipsum duplicata prævenit Litaniam; sicque coram positus fratribus et orantibus et irremediabiliter lacrimantibus Senex, et plenus dierum et virtutum, migravit ad Dominum.... Erat autem annos habens circiter octoginta.

* an in ?

et honorifice
sepelitur.

39 Tum beati sepulcrum ita enarrare pergit: Lavatur itaque corpus exanime, deinde vestitur cuculla monachali, ornamentis desuper sacerdotalibus operitur. Desertur in ecclesiam cum cantibus lacrymosis; in choro psallentium fratrum componitur, ut cunctis esset in promptu, unde visus omnium pasceret. Jacebat autem quasi soporatus, nullum mortis habens vestigium, quin potius illo, qui jam spiritum ejus confovebat, corpusculo decorem solitum adaugente, dulcissimum erat illum revelata facie speculari. Cum enim candidissimis indutus esset vestimentis, non multo major albedo vestis, quam carnis ejus esse videbantur. Jam vero cum illuxisset Dominica, tantoque Viro congruè celebrarentur exequiæ, quis dinumeret, quot sacris ejus manibus, quot pedibus reverendis, quot honorando capiti lugentes oscula fratres impresserunt? Nam oris osculum quidam divinus horror interdixerat, nec audebant tangere sanctam Patris faciem, quam tantum videbant decoris induisse. Omnibus igitur rite celebratis tam ab abbatibus, qui convenerant,

quam a filiis, quos per Euangelium genuerat, nec non a viris nobilibus, quibus erat charissimus, ad locum defertur sepulturae, et cum hymnis et fletibus et immensis ululatibus reconditus est in latere dextro Presbyterii Basilicæ Dei Genitricis Mariæ, quo scilicet loco flexis genibus orare consueverat. Noluerunt enim fratres, ut loco mortuus privaretur, quem vivens amplius amasse putabatur.

AUCTOR
I. H.

40 Mox ab illius obitu Alexander, proximus Beati successor, sequens mausoleo ejus epitaphium inscribendum curavit.

Antiquum
epitaphium

Sublimem merito, diffusum nomine, longum

Proposito, brevis hæc continet urna viturum.

Hujus vera fides, spes firma, calens amor, hujus

Mens humilis, prudens lingua, benigna manus.

Actu MARTHA fuit, Verboque vocando MARIAM,

Ut pariendo LIA, sic speculando RACHEL.

Discernendo JACOB, MOYSES orando frequenter,

Et PHINEES, vitium confodiendo, fuit.

Octobris tibi nona dies extrema, supremis

Addit Ordinibus, te GOSVINE, novem.

Inde tuos nobis cineres servantibus, ipse Patronum faciat, qui dedit esse patrem.

41 Ex quo aliisque hactenus in medium prolatis facile lector colliget, quanta sanctitatis fama tum ante, tum statim post felicem obitum inter suos Aquicinctenses, aliosque ejusdem Instituti monachos, Beatus noster sit gavisus: imo hæc sanctitatis fama hodieque viget in locis Aquicinctino cœnobio adjacentibus, ut constat ex literis amplissimi D. de Bret, ejusdem cœnobii Prioris, datis Aquicincti 30 Aprilis an. 1750, et ad me deinde 5 Maii ejusdem anni per R. D. P. de Losy presbyterum Duaco transmissis. Ex iisdem pariter literis percepi, B. Gosvini memoriam in abbatibus Aquicinctina et Bertiniana ecclesiastico Officio celebratam fuisse. Præterea in eleganti Prosopopeia D. Gosvini ad suos Aquicinctenses, a quodam ejus cœnobii Religioso an. 1618 conscripta, ejusdemque Beati Vitæ præfata, legitur beatus Abbas non in S. Bertini tantum, sed et in S. Amandi abbatia, atque etiam in diocesi Mechliniensi cultum habuisse. En verba:

ejusque in
Fastis sacris

..... me festivo celebrat domus exera culta, Et facit in laudes annua sacra meas.

Neglectos vobis celebrant MECHLINIÆ honores.

Nec dubitant Divis inseruisse suis.

Hinc mihi BERTINI domus, illinc plaudit AMANDI,

Utraque me justo laudis honore colit.

Altera festa mihi sacro solemniam ritu

Constituit.... ..

Altera sacrificos tribuit mihi thuris odores.

Per Mechliniam, Beatum nostrum Sanctis suis inserentem, intellectum arbitror Joannem Molanum, ista in diocesi scribentem, qui in Additionibus ad Usuardi Martyrologium, impressum Lovanii 1573, ad diem ix Octobris hæc habet; Aquicincti, obitus Gosvini, abbatis Beati.

42 Cum eodem pariter Beati titulo eum annuntiant Arnoldus Wion in Ligno Vitæ, Gabriel Bucelinus in Menol. Benedictino, Antonius Sanderus in Hagiologio Flandriæ. Menardus in Mr.

memoria ex-
hibetur.

AUCTORES
I. H.

Mrl. suo Bened., Castellanus in Mrl. Universali, aliique multi, qui etiam post editas probeque perspectas Urbani VIII de Sanctorum veneratione Bullas Goswinum titulo Beati decorarunt. Quid? quod etiam Sanctum eum vocant Sammarthani Gallie Christ. tom. 3, pag. 73, Papebrochius tom. 2 Martii pag. 752, uti et auctores Annalium Benedict. Paris. 1739 tom. 6, pag. 748, qui sane ab hujusmodi titulo Goswino attribuendo abstinuissent, nisi ipsis de illius cultu, Urbani Bullis centum saltem annis antiquiore, persuasum fuisset. Tandem Commentarium hunc claudat insigne elogium, quo beatus noster Abbas celebratur in Historia Sanctorum Gallo-Flandriae, quae anno seculi proxime elapsi

trigesimo octavo, auctore Martino l'Hermite presbytero, Duaci prodit in lucem. Ita habet pag. 292: B. Goswinus, juventutis patronus, scientia coronatus, omni virtutum genere decoratus; novus Samuel, angelus tabernaculi, arca cherubinus, Pharos et fax lucentis charitatis et doctrinae ardentis, qui inter tenebrosarum passionum tumultus illustrat dulcem Religionis portum, quo appellat sapientia: verus haes gloriae S. Amati, honor baculi pastoralis, seculi Thaumaturgus. Si quae praeterea ad stabiliendum magis B. Goswini cultum occurrerint, ea vel in Addendis ad hunc tomum aliove opportuno loco lectoris oculis exhibebimus, adhaerentes interim in omnibus Protestationi, singulis Operis nostri tomis praefigi consuevit.

DE B. JOANNE LOBEDAVIO C.

ORDINIS S. FRANCISCI

B

CULMAE IN PRUSSIA

E

COMMENTARIUS PRAEVIUS

§ I. Beati patria, tempus emortuale, virtutes quaedam.

Anno
mccclxiv.
Beati tempus
natale
est incertum;

Thoronium, aliis Torunia, indigenis Germanisque Thorn et Thourn, nobile regiae Prussiae emporium, Vistulae fluvio adjacens, mundo dedit Franciscani hoc Ordinis decus, Joannem Lobedavium, quem multi a loco natali Joannem de Thorunio et Prutenum, alii a patre Loberdancum, Lobedanum alii, plerique autem, quos hic sequimur, Lobedavium appellant; quo pariter insignitur nomine a Frederico Schembeco presbytero, qui anno elapsi seculi trigesimo octavo vitam ejus ex antiquis de illo traditionibus et inquisitionibus ab aliquot episcopis Culmensibus et Pomesaniae expresse factis, collectam idiomate Polonico Thorunii edidit, in qua honestis dumtaxat parentibus ortum scribit, nihil de patris matrisve appellatione adjiciens. Sed neque certum aliquid de anno, quo in lucem fuerit editur, vel ex laudato Schembeco, vel ex Waddingo, aliisque Seraphicae familiae Scriploribus, etiam in assignando felicitis ejus obitus tempore, ut videbimus statim, inter sese dissentientibus, habemus: unum tamen illud ex assignato notivitalis loco statui tuto potest, natum non fuisse Joannem ante annum 1231, quo, teste Dlugosso lib. vi Hist. Polon., Ordinis Teutonici equites, jam quinquennio ante in Prussiam evocati, Thoronium condiderunt; nisi forte eodem loci villa pagusve ejusdem nominis exstiterit, in quo ante annum 1231 sit natus.

in emortuali
non conveni-
unt scripto-
res,

2 De anno Beati nostri emortuali inter Scriptores non convenire, jam innui: Arturus enim a Monasterio, quem in Menologio sequitur Hueberus annunciat eum in Martyrologio suo Franciscano ad diem XXI Junii, tamquam ipsi emortualem, citantque ambo Waddingi Annales ad annum mclxxi. Verum volenti mihi ac revolventi assignatum Annalium Minorum editorem non modo nulla diei istius mentio, sed ne de anno

quidem, quo Joannes obierit, determinatum quid occurrit, cum ibidem in Additionibus num. xlii, B. Joannem circa hunc annum (mclxxi) decessisse dumtaxat pronunciet. R. P. Antonius Melissanus de Macro in Supplemento, quod ad annum mclxliv Waddingi Annalibus subjicit, num. 2, citans Mart. Baron. in Catal. SS. Ord., remque accuratius tractans, haec habet: Frater Petrus Basztin.... Uratislaviae hoc anno (mclxliv) in festo B. P. N. Francisci Prima comitia provincialia tenuit: quando B. P. Joannes Lobedau, patria Thoruniensis, Culmae paucis post diebus spiritum caelo reddidit..... Quamobrem errat Rodulphus (in Hist. Seraphica fol. 323 verso) qui ait, Joannem Lobedau obiisse anno mxxxvii die vii Februarii: nec temporis metam attingit Waddingus in suis Additionibus, superius citatis. Tum quibusdam, ad Beati Vitam, Miracula et Cultum spectantibus, interjectis, ita numerum 3 exorditur, praedicta confirmaturus: Eodem igitur anno, ut praediximus quo Petrus Basztin comitia provincialia Uratislaviae in festo S. P. Francisci celebrabat, quinque post dies Joannes Lobedau, consummato praesentis vitae cursu, ad breviam aeternae beatitudinis in caelo gloriose pervenit.

3 Scriptorem hunc praecesserat Schembecus citatus, qui in Vita Polonica, quam Latine versam huic Commentario subnectemus, felicem B. Joannis obitum nono pariter Octobris diei anni mclxliv adscribit. Atque horum quidem auctoritate adducti, Beatum hunc anno 1264 obiisse remur, eumque hodie referimus, qui etiam illum a Papebrochio tom. 7 Maii fol. 608 col. 2 his verbis remissum invenimus: Joannes Pruthenus in Martyrologio Franciscano relatus 21 Junii in Vita ad hoc nostro autore edita dicitur obiisse anno mclxliv die 9 octobris, quando ipsam dabimus. Den-
sioribus